

Ds. J.J. Roodsant

De spelonk van Adullam

Zingen: Psalm 84 : 3

Lezen : 1 Sam. 21 : 10 – 15; 1 Sam. 22 : 1, 2

Gebed

Zingen: Psalm 119 : 3, 17

Geliefden, met de hulp des Heeren en onder inwachting van de Heilige Geest, willen we uw aandacht bepalen bij 1 Samuël 22, en daarvan de eerste twee verzen, die we samen gelezen hebben, waar we Gods Woord en onze tekst als volgt lezen:

“En zijn broeders hoorden het en het ganse huis zijns vaders, en kwamen derwaarts tot hem af. En tot hem vergaderden alle man die benauwd was, en alle man die een schuldeiser had, en alle man wiens ziel bitterlijk bedroefd was, en hij werd tot overste over hen.”

En als aandachtspunten noem ik u allereerst:

1^e. Van David gehoord.

2^e. Tot David vergaderd, en

3^e. Onder David gebogen.

1^e. Van David gehoord.

Geliefden, in hetgeen we samen hebben gelezen, hebben we vanmorgen iets *van David gehoord*, aldus ons eerste aandachtspunt. En we kunnen dan wel stellen dat we vanmorgen een zwarte bladzijde hebben opgeslagen in het levensboek van David. Want als David hoort dat koning Saul besloten heeft om hem niet meer te dulden, en om hem te gaan doden, dan gaat David niet naar de binnenkamer, om daar de Heere aan te lopen, en om daar te vragen wat wij samen gezongen hebben uit die bekende Psalm, en te smeken: “Leer mij Uw weg.” Dan vinden we David, dat waarachtige kind des Heeren, dat zoveel goedgunstigheden van de Heere heeft ontvangen, niet in het eenzame

en het verborgene op zijn knieën. Dan horen we hem niet smeken, kermen en roepen tot de Heere: “Heere, red mij toch van mijn vervolgers, want zij zijn machtiger dan ik”; “Heere, ik heb vele bestrijders. Hoe moet dat nu?” Maar dan zien we David, die van eeuwigheid verkoren keurling des Heeren, een weg gaan om zichzelf te helpen, om in eigen kracht het hoofd boven water te houden. Dan zien we David alleen maar bij zichzelf te rade gaan. O geliefden, en dan moeten we toch eerlijk zeggen, het was David toch niet vreemd om zich af te zonderen voor Gods heilig aangezicht voordat hij één stap durfde doen. Het was David toch niet onbekend om in de volle overgave aan de Heere in het leven te staan. En hij had het toch op de school van de Heilige Geest geleerd om in aan- en afhankelijkheid van de Heere door het leven te gaan? Ja geliefden, hij wist het toch, dat wat je doet, in de gunst des Heeren moet zijn? Want als iets niet in de gunst des Heeren is, dan zal het geen dageraad hebben. Maar weet u, als een kind des Heeren van zijn plekje is, dan kan hij de Heere missen dagen zonder getal; dan kan hij maanden buiten de Heere omzwerven en omdolen. Ja, als een kind des Heeren van zijn plekje is, dan meent hij zichzelf zo goed zonder de Heere te kunnen redden. Och, wat zal dit al Gods ware volk bekend voorkomen; zo genadiglijk van de Heere opgeraapt te zijn van het vlakke des velds waar men vertreden lag in zijn geboortebloed, en waar men ten dode opgeschreven was. Zó diep en volkomen door het verdoemende en wraakoefenende recht Gods veroordeeld te zijn geworden; voor eeuwig verlóren te moeten gaan. En nochtans, van achter het recht de Heere Jezus Christus van Israels God geschonken te hebben gekregen, ter voldoening aan het recht Gods, aan de deugden Gods, en ter betaling van de schuld bij de Heere; ja ter uitwissing van alle walgelijke ongerechtigheden. En tóch..., en toch in de praktijk van het leven de eigen weg te gaan. In het binnenste des harten zo duidelijk verklaard te hebben gekregen wie men is geworden door de zondeval; de Heere te hebben leren kennen in Zijn rechtvaardigheid, maar de Heere óók te hebben leren kennen in Zijn barmhartigheid, uit en door het werk van de Heere Jezus Christus; en toch..., en toch het hart op verkeerde zaken te zetten. Ja de weg des Heeren te hebben bewandeld door het wederbarende werk Gods, en nochtans eigen paden te kiezen. O je zou zeggen: Hoe bestaat het, hoe bestaat het. En nochtans, al Gods ware volk weet ervan, en moet het zo belijden: Dat is nu praktijk in mijn leven, telkens en telkens weer. En zo zien we David, David die al van eeuwigheid onder het zegel der verkiezing lag; David wiens naam geschreven is in de handpalmen Gods, zo zien we David naar de Filistijnen gaan. We zien hem naar koning Achis gaan en we zien hoe hij onderdak zoekt bij de ervvijanden van Israël; ja hoe hij daar komt – hoor goed, geliefden – bij de koning van de stad Gath, en dus bij de koning van de stad van Goliath. De kinderen onder ons weten het toch allemaal nog wel, hoe David in de mogendheid des Heeren de reus Goliath heeft verslagen, omdat deze reus de Naam en de deugden Gods zo kwam te schenden. En nu..., nu zoekt David bescherming tegen Saul bij koning Achis in Gath. Och wat kan het dan toch laag aflopen met een kind des Heeren, nietwaar? Ja wat kan het wonder-verdrietig gaan in het leven van dat volk! Maar weet u, David is daar niet veilig bij koning Achis; want we hebben het samen gelezen nietwaar, na korte tijd herkennen ze hem, en de Filistijnen herinneren zich hoe zij een zware nederlaag hebben geleden, en hoe de Israëlieten toen

hebben gezongen: “Saul heeft zijn duizenden verslagen, maar David zijn tienduizenden.” En zo komt David opnieuw in de moeilijkheden; en dan zouden wij tegen elkaar zeggen nietwaar: “Dat is een herkansing voor David.” Maar we hebben het samen gelezen: och dan, ook dan gaat David niet de binnenkamer opzoeken; ook dan zondert hij zich niet af op een plekje waar hij alleen met de Heere kan zijn; ook dan werpt hij zich nóg niet op de Heere, en zoekt zich te sterken in de Heere, maar ook dan gaat hij voort op de zelfgekozen wegen. En we hebben het samen gelezen: o dan maakt David zichzelf gek onder de handen van koning Achis, en dan bekrabbelt hij de deuren der poort; dan laat hij zijn zever, zijn speeksel, in zijn baard aflopen; dan gedraagt hij zich als een volkomen dwaas, zodat hij weggestuurd wordt. Wat een weg, wat een weg gaat daar die David, dat waarachtige kind des Heeren. En dan kan ik me zo voorstellen dat u stilletjes bij uzelf denkt: Ja maar kan dat nu met genade gepaard gaan? De kinderen onder ons zullen het zeker van hun vader en moeder geleerd hebben om de Heere te vragen een nieuw hart te ontvangen bij Hem vandaan; iets wat natuurlijk niet alleen de kinderen nodig hebben, maar wij allen. Maar als je dan zo’n geschiedenis van David leest en overdenkt, och geliefden, dan vraag je je toch af: heeft die David nu wel echt een nieuw hart van de Heere gekregen? Is dat wederbarende werk wel echt, of bedriegt die David zichzelf, en ons erbij? Laat ik het u zeggen geliefden: U hoeft niet te twifelen aan het werk des Heeren in en aan David, maar als een kind van God de beoefening van het geloof moet missen, als hij niet op dat plekje is waar hij in afhankelijkheid van de Heere in het leven staat, dan doet hij dwazer dan de mensen van de wereld, dan gedraagt hij zich als iemand die zijn verstand en zinnen is kwijtgeraakt, dan gaat hij als een razende tekeer. Maar weet u wat nu zo groot is - kinderen zul je opletten? – weet u wat nu zo groot is? Dat de Heere die David niet afschrijft, dat de Heere die David niet aan de kant schuift en dat Hij niet zegt: “Met die David wil ik niets meer te maken hebben”, maar dat de Heere die David, die Hij al van eeuwigheid heeft gekend, en voor wie de Zone Gods aan het vloekhout van Golgotha Zijn dierbaar bloed zal gaan uitstorten, David komt op te zoeken en dat de Heere Zich gaat ontfermen over dat kind van Hem, door die David op Gods tijd, als een verdwaald schaap, dat zijn Herder heeft verloren, terug te brengen onder Zijn hoede. Ja de Heere gaat als het ware, door Zijn regerend werk, zó met de Filistijnen om, dat David wordt weggestuurd, en dat hij op een plekje komt waar hij veilig is, namelijk in de spelonk van Adullam, en dus ónder de grond. Och de Heere regeert, ook in hetgeen die Filistijnen doen en ook in het feit dat die koning Achis zich met afkeer afwendt van David, en zegt: “Heb ik razenden gebrek?” En zo wordt David het paleis uitgejaagd, en komt hij op het plekje waar hij ziet wat hij nu heeft uitgericht, waar hij ontdekt welke wegen hij nu gegaan is, om daar, onder de schaduw van de vleugelen des Heeren, te schuilen “totdat de verdervingen voorbij zijn.” Och wat is de Heere toch groot, nietwaar?, dat Hij Zich nu ontfermt over het volk van Hem dat in zichzelf zo ontrouw is, en dat de Heere nu ingrijpt in het leven van die kinderen van Hem die dwaalwegen gaan, die bezig zijn op een manier waardoor de Naam des Heeren alleen maar gelasterd wordt; ja dat de Heere die kinderen van Hem, die in zichzelf elk ogenblik tot hinken en zinken gereed zijn, als het ware komt op te rapen. En dat Hij in het leven van die keurlingen Gods, die in zichzelf altijd weer

bereid zijn om de stem van het oude vlees te volgen, om zich te laten leiden door de wereld, en vooral door de wereld in hun hart, en om zich mee te laten nemen door de verlokkingen en de verleidingen van de satan, komt in te grijpen; en opnieuw in het hart komt te grijpen om hen te brengen naar dat plekje waar ze veilig zijn in de hoede des Heeren. Dan begrijpt u denk ik wel, hoe het nu komt dat de apostel Paulus het zo uitschreit: “Het goede, dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik”; ik, ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam des doods?” Maar weet u daar dan al iets van? Kent u dat dan al, in de beleving, omdat u het ook zo belijden moest dwaalwegen te hebben bewandeld? Tegenstrevig te zijn geweest? Eigenwijs te zijn geweest en verboden wegen te hebben gegaan, terwijl de Heere u kwam terug te roepen?

Maar nu is het zo’n wonder, dat David de Heere niet kon tegenvallen. Weet u waarom niet? Omdat het in Gods Woord staat dat de Heere weet wat er van Zijn maaksel te wachten is; de Heere kent ons mensen en Zijn volk veel beter dan ze zichzelf kennen, Hij weet dat een mensenkind, ook na ontvangen genade, trouweloos blijft in zichzelf, dat hij weerspanning blijft en stof van jongsaf aan is geweest. Nee, David kon de Heere niet tegenvallen, want de Heere komt Zijn verkiezing van eeuwigheid vast te maken in de roeping van Zijn keurlingen, en dan laat Hij hen nooit meer los. O Hij kan hen een stukje laten gaan, zeker, maar Hij houdt hen vast, en Hij staat in voor Zijn eigen werk. Maar weet u, David moest wel zichzelf tegenvallen; o wat moest hij zich schamen voor zichzelf; en wat zal hij daar, in die spelonk van Adullam dan ook bittere en hete tranen hebben geweend, want hij, hij heeft die Filistijnen alleen maar aanleiding gegeven om de Naam des Heeren te lasteren; ja hij heeft alles bij de Heere verdorven. O David zal als het ware het hoofd niet meer hebben durven optillen om op te zien tot de Heere, maar hij moest uitroepen: “Heere dat is nu wat ik kan aanbrengen, dat is nu wat U van mij verwachten kan, zóeen ben ik er nu, ook na ontvangen genade. Och geliefden, dan zie ik in mijn gedachten de mensen van de godsdienst wijzen naar David, en dan zeggen ze: “Is dat nu David? Is dat nu dat waarachtige kind van God? Is dat nu de man aan wie de Heere zoveel geschonken heeft daar bij de schapen in de velden van Bethlehem?” “Ja”, zegt de godsdienst, “kijk nu eens naar die mensen die zich kind van God noemen, en die hun mond altijd zo vol hebben over de geboden des Heeren, over de afhankelijkheid van de Heere en over de aanhankelijkheid aan de Heere; wat komt er nu in hun leven terecht van al dat gepraat?” Maar weet u geliefden, dezulken openbaren dan direct dat er nog geen kruimeltje ontdekkende genade in hun ziel is verheerlijkt. Want weet u, als de Heere waarachtig in een mensenleven komt – en ik gun u dat zo met mijn hele hart – dan gaat Hij een mens ontdekken aan zichzelf, dan gaat Hij een mens laten zien wie men nu in zichzelf is. En weet u, dan komt die mens onder iedereen terecht, dan komt die mens ook onder David terecht, en dan gaat hij het uitroepen: “Heere, ik ben zo bang voor mezelf, want als U me niet bewaart, dan doe ik nog veel dwazere dingen dan David; Heere, bescherm me toch tegen mezelf; Heere, neig toch mijn hart en voeg het saam tot de vreze van Uw Naam.” Maar geliefden, wordt dat dan al in uw leven gevonden, omdat u weten mag van het overtuigende, ontdekkende, ontgrondende en afsnijdende werk Gods? En bent u al in waarheid geworden wat u zichzelf hebt gemaakt door

uw zondeval, en dus een goddeloze, een verdorvene, een verdoemde? Hebt u het al met Asaf moeten belijden een groot beest bij God te zijn? En weet u al met uw hart wat het is als daar een Mefibóseth het moet zeggen niet verder te komen dan een dode hond? O kent u het bevindelijk, als de psalmist zegt dat zijn beenderen zijn verouderd, in zijn brullen den gansen dag? En hebt u het al in de praktijk mogen leren kennen om in een rouwklacht over de aarde te gaan, omdat u zo schandelijk hebt misdreven, niet alleen tegen een rechtvaardig en een heilig God, maar ook tegen een goeddoend God? Werd de rust u al opgezegd? En leerde u al in de praktijk van uw leven wat het is om over de grond te kruipen als boeteling en smekeling? Vraagt het u toch af geliefden, want weet u, het is nog het heden der genade; en met uw godsdienst, met uw vroomheid, met uw ernstigheid en met uw oppassendheid kunt u niet zalig worden. En met het geloofsvertrouwen van uw eigen geloof kunt u voor God niet bestaan. En u kunt zichzelf wel handen en zakken vol denken, omdat u gedoopt bent, maar och dat doet niet mee ten dage der verbolgenheid, want ge zult in Christus gevonden moeten worden. Want God is een God van orde; God begint altijd bij het begin, en het ware Godswerk is niet, zoals ze tegenwoordig zeggen, dat je Christus geschonken wordt als je ernstig met de zaken des geloofs bezig bent, want er moet plááts gemaakt worden voor Christus; immers in Johannes 16 : 8 staat toch zo duidelijk opgetekend uit de mond des Heeren, dat wanneer de Heere in je leven begint door de Heilige Geest, 'Hij je dan komt te overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel!' Geliefden, dáár begint de Heere mee, met dat overtuigende werk, met dat ontgrondende werk, met dat ontkledende werk en afsnijdende werk. En daardoor komt een mens openbaar als goddeloze, die God is kwijtgeraakt; als een schuldenaar die een schuld bij de Heere heeft van de aarde tot de hemel; als een mensenkind dat het beeld Gods is kwijtgeraakt, terwijl de Heere dat zal terugeisen; ja als een álbederver! En als je jezelf zó leert kennen, och wat put je er dan troost uit dat de Heere nu zo'n David niet wegwerpt van voor Zijn heilig aangezicht na die donkere wegen die hij is gegaan. O wat heb je dan het gevoel, dat als de Heere nu met David zó omgaat, ach misschien, misschien is er dan ook voor mij nog een mogelijkheid om eens op dat plekje gebracht te worden, al is het onder de grond, in de verborgenheid, in de diepste diepten van schuld en smart, om gered, gezaligd en behouden te worden.

David wordt geleid naar de grot van Adullam. Maar dan gaat na korte tijd de mare door het land van Israël wat er gebeurd is met David, en wordt daar van hem gehoord dat de Heere hem zo wonderbaarlijk uit de handen van de Filistijnen heeft gered. En er wordt ook gehoord hoe David daar in die grot van Adullam een nieuw lied mocht zingen, tot verheerlijking van de Heere; ja hoe hij daar zó in de schuld is gekomen, maar hoe de Heere hem in die schuldverslagenheid, die verbrokenheid en verbrijzeling heeft opgeraapt, en hoe hij daar de Heere weer mocht roemen en prijzen. En dan wordt van David gehoord, door zijn familie, door zijn broers en door het huis van David, zo lezen we in onze tekst. En weet u, als daar door hen van David gehoord wordt, dan scheppen ze moed uit zijn behoudenis, en dan willen ze *tot David vergaderd* worden; dat is ons tweede aandachtspunt, tot David vergaderd.

2^e. Tot David vergaderd

We weten het misschien nog wel dat de broers van David niet zoveel met hem ophadden; toen David kwam kijken hoe het met de strijd tegen de Filistijnen ging, toen stuurden zijn broers hem eigenlijk terug; hij moest maar bij de schapen blijven, daar was hij het best op zijn plekje. Maar nu, nu daar van David gehoord wordt dat de Heere hem zo wonderbaarlijk heeft uitgered, en nu ze zelf ook het nodige van die vijandschap van koning Saul hebben ervaren, nu wordt daar in waarheid van David gehoord, en nu, ja nu worden zij tot David vergaderd. En dan is het zo helder dat David een type is van de meerdere David, van die grote Davidszoon, de Heere Jezus Christus, Die Zijn dierbaar bloed zal uitstorten voor al de waarachtig gekenden des Heeren. O dan mag ons tekstgedeelte transparant worden, doorzichtig worden, tot op Christus toe; want er wordt pas werkelijk iets van die meerdere David, van de Heere Jezus, gehoord wanneer een mens in de nóód terechtgekomen is, wanneer een mens te maken heeft gekregen met het ontdekkende, ontgrondende en afsnijdende werk van de Heilige Geest, ja wanneer hij erachter gekomen is dat hij in zichzelf verdoemd is en helwaardig, dat hij uit zichzelf nergens anders terecht kan komen dan in de plaats van eeuwige smarten; o dán wordt er werkelijk iets van die meerdere David gehoord. Als ik aan u zou vragen of u wel eens van de Heere Jezus, van die meerdere David, gehoord hebt, dan zegt u natuurlijk: “Ja vanzelf.” Van kindsaf aan hebt u al van Hem gehoord, maar u voelt wel, het gaat hier om het horen met het hârt, het gaat hier om het horen met de ziel, niet met de oren; en het gaat hier ook om het leren kénnen van die meerdere David, in waarheid des hárten. Och dan kunnen we met ons verstand zoveel gehoord hebben van de Heere Jezus, terwijl we met onze ziel nog niets van Hem weten. En dan begrijpt u misschien wel, dat er zovelen zijn die dénken iets van David, van die meerdere David, te hebben gehoord: ze denken soms zelfs van de Hemel gehoord te hebben dat Hij álles voor hen heeft volbracht. Maar als je eens met hen praat, dan kom je er zo achter dat ze nog nooit die weg der waarachtige bekering hebben bewandeld, want ze zijn nog nooit, als de bruid uit het Hooglied, ertoe gebracht om het te belijden: “Ik ben zwart, ik ben zwart door mijn zonde, ik ben zwart door mijn ongerechtigheden en door mijn goddeloosheden.” Ze hebben ook nooit de schuldbrief van de Heere overhandigd gekregen, vergezeld van de eis: “Betaal Mij wat gij schuldig zijt.” En dus is er nooit in waarheid plaatsgemaakt voor de Heere Jezus Christus, voor die meerdere David. En weet u, er zijn er ook zoveel die zich bedriegen voor de eeuwigheid, omdat zij wel eens een gerúcht van die meerdere David hebben gehoord, en omdat ze dit gerucht van die meerdere David gelijkstellen aan de ontsluiting van de weg der verlossing in de Persoon van de Middelaar. “O”, zo zeggen ze, “toen ik het zo moeilijk had, toen ik het zo benauwd had, tóen heb ik iets van de Heere Jezus gehoord; en de Heere Jezus is toch de Zaligmaker van beangste zondaren.” En zo zetten ze zichzelf bij Gods volk, om er in de eeuwigheid achter te komen dat ze zich hebben bedrogen. En dan kunnen ze het nooit meer overdoen, nooit meer geliefden. Want weet u, als er een gerucht klinkt van die meerdere David, en er dus iets van die meerdere David wordt gehoord, dan is dat om aan te geven dat we die meerdere David met ons hârt moeten leren kennen; dan is dat om aan te

duiden dat die meerdere David ons geschónken moet worden van achter het recht, van Isrels God. Dan is het de bedoeling dat er in ons leven een honger en een dorst komt om die meerdere David, in waarheid des harten, te leren kennen. Dan is het de bedoeling dat we in ons gemis terechtkomen en dat we het zullen leren uitroepen: “Geef mij Jezus, of ik sterf, want buiten Jezus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf.” Och, dan kunnen mensen soms wel eens iets van die meerdere David hebben mogen zien in Zijn dierbaarheid, in Zijn gepastheid, in Zijn gewilligheid, in Zijn lieflijkheid. Maar o, die Zaligmaker moet je geschónken worden, in waarheid, van Isrels God. En helaas zie ik soms ook dat mensen wat worden met hetgeen ze gehoord hebben; dan zeggen ze: “Ja maar ik heb wel eens iets gehoord.” En dan lees ik in Johannes 12 geliefden, dat Gods stem uit de hemel heeft geklonken tot de Heere Jezus, en dat de mensen iets hebben gehoord bij God vandaan. Het was als een donderslag, maar ze hébben iets gehoord. En als ik dan denk aan Saulus, de latere Paulus, die bij Damascus komt, dan horen de mannen die bij hem zijn ook iets uit de hemel; ze horen een geluid, maar verder komen ze niet. Ach, laat u daarom toch waarschuwen geliefden, want als u iets, iets hebt gehoord van die meerdere David, iets, een geluid, een gerucht, en u zet uzelf daarmee bij Gods volk, o dan bedriegt u zichzelf en dan zult u aan het einde van uw aardse leven op een duidelijke wijze uit de mond van de Rechter van hemel en aarde vernemen: “Gaaf weg van Mij, gij vervloekte, in het eeuwige vuur, hetwelk den duivel en zijn engelen bereid is”, om daar te komen waar de Heere zal lachen in uw verderf en zal spotten als uw vreze komt. Want weet u, als er werkelijk iets gehoord wordt van David, van die meerdere David, dan werkt dat altijd wat uit in het leven; dan blijft dat nooit zonder gevolgen. Kijkt maar in ons tekstgedeelte, want als de broers van David werkelijk van David gehoord hebben wat de Heere aan zijn ziel en in zijn leven heeft uitgewerkt, dan moeten ze naar hem toe, dan gaan ze hem opzoeken, en dan worden ze tot David vergaderd. Maar let eens op, o let eens op wat nu de wég is om tot David vergaderd te worden; het staat zo letterlijk in onze tekst geliefden: “en kwamen dérwaarts tot hem áf.” Hoort u het?: “en kwamen derwaarts tot hem af.” De weg naar David, en dus ook de weg naar die meerdere David, is een áfgaande weg geliefden, dat is een weg naar benéden; dat is een weg omlaag, dat is een weg van minder worden, kwijtraken en stérven. En daar zijn wij mensen, stuk voor stuk, grote vijanden van; daar moeten we niets van hebben; wij willen van onszelf alleen maar groter worden, en wij willen meer en meer hebben; wij willen altijd naar bóven, en wij willen altijd boven iedereen uitkomen. En wat lezen we dan in Hooglied 4 : 8? Dat de hemelse Bruidegom tegen Zijn bruid zegt: “O bruid, kom bij Mij van den Libanon áf.” De weg tot die meerdere David, tot die Zone Gods en Zaligmaker, is een áfgaande weg, de laagte in; dan kom je in de valleien van ootmoed terecht, om aan een einde gebracht te worden met alles van jezelf; om de dood te moeten gaan schrijven op alles van jezelf, en om met jezelf in de dóód terecht te komen. Want weet u, pas achter de dood ligt het leven; en Gods volk wordt pas door de hel van de hel verlost. En dan begrijpt u misschien dat als je die weg moet gaan bewandelen, die afgaande weg, die weg naar beneden, dat dat alleen kan door het werk van de Heilige Geest; daar kom je uit jezelf nooit toe. En daarom voelt u dat de hedendaagse godsdienst daar tegen briest en brult. O als je vandaag aan de

dag leest wat je over die weg van de godsdienst allemaal ontvangt, dan is dat geweldig; ja het is enorm wat die mensen allemaal hebben. Maar als je over die ware weg naar die meerdere David wordt gebracht, dan raak je alleen maar kwijt; dan moet je uit je rustgronden gezet worden, dan moet je door alles, wat je zelf vergaderd hebt tot je zaligheid, heenzakken, dus al die tekstjes, al die versjes en die gevoeligheidjes, die op zichzelf zo groot en zo kostelijk zijn, kwijtraken. Dan ga je erachter komen dat ze niet meedoen tot je zaligheid. O, je gaat zelfs al die eigengelegde grondjes schade en drek achten vanwege de uitnemende kennis van Christus Jezus. Ja, buiten Christus is geen leven, maar een eeuwig zielsverderf. En daar kom je zo achter als je over die weg word geleid, om almaar ellendiger te worden, om almaar armer te worden; want de Heere houdt Zich slechts een ellendig en arm volk over. Maar geliefden, hebt ú die weg dan al bewandeld? En weet jij daar dan al van? Van die afgaande weg waarop u en jij het, met vader Schortinghuis, zeggen: “Ik wil niet, ik weet niet, ik kan niet, ik heb niet, en ik deug niet”? Ik moet het u eerlijk zeggen, ik ontmoet zoveel mensen die het eigenlijk alleen maar om de hemel te doen is; ze willen het daar eeuwig goed hebben, en zingen en springen; geen tranen, geen ziekte, geen gekreit en geen dood meer; maar het is hen nog nooit om Gód te doen geworden; en ze kijken er niet naar uit om Gód eeuwig groot te maken. Ja, de Persoon van de Middelaar, die meerdere David, is hen volkomen onbekend! Och geliefden, dan begrijpt u toch wel, dat je dan nog niet op die ware weg, die afgaande weg naar die meerdere David bent; want als je in waarheid op die weg wordt geplaatst, wat ga je er dan naar hunkeren om de gemeenschap met die lieve Zaligmaker te mogen ervaren; dan ga je ernaar verlangen om in Zijn armen te liggen, en om de kussen Zijns monds te mogen gevoelen; dan ga je het als het heerlijkste van het heerlijkste zien om Gód te mogen grootmaken, eeuwig te mogen roemen en prijzen; ja, om die afgaande weg te mogen vervolgen, die weg van Gods recht, omdat Sion door recht wordt verlost en haar wederkerenden door gerechtigheid. Och, wat hoop ik toch dat de Heere u op die afgaande weg komt te plaatsen.

We willen nu eerst gaan zingen uit Psalm 86, daarvan het 6^e zangvers:

*Leer mij naar Uw wil te hand'len,
'k Zal dan in Uw waarheid wand'len;
Neig mijn hart, en voeg het saam
Tot de vrees van Uwen naam.
Heer', mijn God, ik zal U loven,
Heffen 't ganse hart naar boven;
'k Zal Uw naam en majesteit
Eren tot in eeuwigheid.*

Maar geliefden, niet alleen de broers van David komen tot David, en worden tot hem vergaderd, en niet alleen het huis zijns vaders wordt tot David vergaderd, maar er worden nog veel meer mensen tot David vergaderd. Moet u maar eens lezen in onze tekst, namelijk “alle man die benauwd was, en alle man die een schuldeiser had, en alle man wiens ziel bitterlijk bedroefd was.” Och, ziet u in uw gedachten dezulken komen over die afgaande weg? Wat een volk, wat een mensen... En weet u wat dan zo duidelijk is? Dat je nooit

te goddeloos kunt zijn om tot David vergaderd te worden, dat je nooit te slecht kunt zijn, dat je nooit te diep in de schuld kunt zitten, dat je het nooit te benauwd kunt hebben. En dan moet u dat eens doorvertalen naar het komen tot die meerdere David. O, tot die meerdere David mag een volk komen dat schulden heeft, dat benauwd is, dat bitterlijk bedroefd is; ze mogen komen over die afgaande weg. Weet u wat u wél kunt zijn? Te rijk om te komen en te vroom en te godsdienstig en te bezittend; och de Openbaring waarschuwt toch geliefden, als het om de Laodicezen gaat: “rijk, en verrijkt te zijn en geens dings gebrek” hebben ze. Die vind je niet op die afgaande weg; want daar komt alleen een volk dat benauwd is en dat een schuldeiser heeft, en dat bitterlijk bedroefd is. Weet u, soms kan een mens wel eens denken dat hij te slecht is om tot die meerdere David te kunnen gaan. Ik kom er ook wel eens tegen; en dan gaan die mensen zichzelf opknappen, die gaan zichzelf in een gestalte wringen; die gaan zich over de weg van de wet van alles en nog wat verzamelen in de gebroken bakken van het werkverbond, want ze willen zo graag wat voor de Heere neerleggen, ze willen zo graag wat bij Hem laten opschrijven, en ze willen zo graag zeggen: “Heere, kijk eens wat ik allemaal gedaan heb in mijn leven.” Maar weet u, als het waar werk des Heeren is, dan komt de Heere er zó een in dat werkhuis achter te brengen dat hij zich nog zal doodwerken; en dan komt de Heere er zó een achter te brengen dat het helemaal verkeerd is wat hij doet; want de Heere wil juist zondaren uit genáde zaligen, om de verdiensten van Christus. Je kunt helemaal niets meenemen tot de zaligheid, nog geen kwadrantpenning, nog geen nagelschrapseltje! En dan krijgt zó een het in de gaten dat het zaligende werk des Heeren een eenzijdig, alzijdig Godswerk is, en dat die mens in zichzelf voor de ónmogelijkheid staat om ooit behouden te worden. Dan begrijpt u denk ik toch wel hoe benauwd zo iemand het heeft. Hebt u dat wel eens meegemaakt: het benauwd te hebben? Te moeten sterven en niet te kunnen sterven? Weet u wat dat is? Ik hoop dat u dit weet, en ik hoop dat u het anders léért, o te beseffen dat sterven Góð ontmoeten is, dat sterven verschijnen is voor de Rechter van hemel en aarde, en dan geen Borg te hebben voor je schuld en geen God voor je ziel. Och geliefden, dezulken lopen vaak nachten over de vloer omdat ze niet durven slapen, bang zijnde dat ze de ogen zullen opslaan in het hellevuur. O, wat benauwd hebben ze het dan, en wat worden ze dan steeds meer tot een buitenstaander die niets meer bekijken kan. Ja, wat komen ze er zelfs achter dat hun bidden geen bidden is en hun zuchten geen zuchten en hun kermen geen kermen als de Heere hun geen gebedje geeft en als de Heere geen zucht geeft om te zuchten. En wat is het dan groot geliefden, om te mogen vernemen dat alle man die benauwd is, die op déze wijze benauwd is, tot David vergaderd wordt, tot die meerdere David. Ze mogen komen omdat ze getrokken worden door de touwen van Gods liefde. “Tot hem vergaderden alle man die benauwd was”, zegt de tekst ons. En dan moet ik u gelijk waarschuwen; o ik moet u zo eerlijk behandelen: want niet alle benauwdheid is de benauwdheid van onze tekst. Er zijn er wel die zijn benauwd geworden omdat ze zo besprongen werden door de angsten van de hel, en die zulke slagen kregen in de consciëntie, die besprongen werden door angst en vrees, en die zich vastgeklemd hebben aan een voorkomende waarheid. Maar weet u, toen is alles een beetje beter gegaan in het leven, toen is alles weer een

beetje gezakt; en toen hebben ze zichzelf met die voorkomende waarheid bij Gods volk gezet. O er kan wat zijn aan benauwdheid in een mensenleven door ziekte, door rouw, door eenzaamheid, door moeite; maar als die benauwdheid geen buigen onder God uitwerkt, en als het door die benauwdheid geen sterven wordt onder en door het verdoemende en wraakoefenende recht Gods, dan werkt het niets zaligmakends uit. Maar weet u, Christus wordt alleen van achter het recht geschonken van Israels God, en dus moet die weg van recht zijn bewandeld. Dat overtuigen van zonde, gerechtigheid en oordeel moet leiden tot een óverbuigen geliefden. En die ónderhandelingen van Gods recht moeten leiden tot áfhandelingen van Gods recht, want anders zult u nooit in waarheid vergaderd worden tot die meerdere David; die meerdere David, Die daar op Golgotha zo benauwd is geweest voor die waarachtig benauwden; Die daar over de grond gekropen heeft als een worm en geen man; Die van God verlaten is geweest en nedergedaald is tot in de diepste hellesmart, om die waarachtig benauwden in de armen te kunnen sluiten, en om hen een plaats te geven te midden van dat volk dat eeuwig zingen zal van Gods goedertierenheên. Och, kijkt het dan eens na, of u al tot die waarachtig benauwden mag behoren.

En vervolgens worden daar tot David vergaderd alle man die een schuldeiser had. Och, u begrijpt misschien wel, dat het hier niet om mensen gaat die met gèld in de schuld stonden; want het gaat hier om gééstelijke schuldenaars. En dat zijn de mensen die als het ware van de hemelse Schuldeiser gemaand zijn om te betalen, en die erachter zijn gekomen niets te hébben, niet te kunnen betalen dat voldoet aan die schuld, want die schuld is zelfs een schuld tot aan de hemel, en dus ónbetaalbaar. Het zijn mensen die erachter gekomen zijn dat ze nooit boven hun schuld uitkomen. En die worden door het werk Gods gebracht bij die David, bij die meerdere David, want zo zegt onze tekst: "alle man die een schuldeiser had." Nu is het een hemelsbreed verschil of er door een mens over schuld gepráát wordt, of dat het belééfd is schuldenaar te zijn. Laten we eerlijk zijn, het is onder ons gewoon om te belijden dat je een schuldenaar voor God bent; dat hoort zo, en dat wordt ook zo geleerd, en dat is natuurlijk ook waar. Maar och, er zijn er zoveel die belijden schuldenaar voor God te zijn, maar de schuld drúkt niet en de schuld benáuwte niet en de schuld jaagt hen niet op uit hun rust; ze gaan, na zo'n belijdenis, rustig verder, en ze slapen rustig voort in het opperste van de mast. Maar hoe is het dan met ú? Heeft bij u die schuld dan wel eens in waarheid gedrúkt? Ja, gaat u misschien op dit moment gebogen onder die schuld zoals Christen in Bunyans Christenreis gebogen gaat onder die schuld? Hebt u de eisen van God al vernomen, en ziet u de vinger Gods al op u gericht die het eist om betaald te krijgen wat ge schuldig zijt? Och geliefden, daar waar een mens de Goddelijke eis leert kennen, en niet betalen kan, daar ziet die mens dat hij daar onder en door het Goddelijke recht zal moeten omkomen; verloren gaan, het is kwijt, want God kan niet van Zijn recht af en Hij kan de zonde niet door de vingers zien. O, daar moet zó een er werkelijk aan. Maar als dan zo'n waarachtige schuldenaar tot God verzameld wordt, tot die meerdere David verzameld wordt, o dan gaat hij die afgaande weg waarop hij om moet komen. Maar op die weg ontvangt zó een van achter het recht, die lieve Heiland en Zaligmaker van Israels God. O, dan klinkt het daar: "Ik voor u, daar gij anders den eeuwiggen dood hadt moeten sterven."

En dan mag zó een het daar meemaken dat Christus die schuld betaalt; ja, dan mag zó een het ervaren dat hij gewassen wordt door het dierbare bloed van Christus van alle vuile ongerechtigheden, en dat hij het waar zaligmakende geloof geschonken krijgt, om door dat geloof te worden bekleed met de gerechtigheid en de heiligheid en de heerlijkheid van Christus. Ja nog meer geliefden – o legt uw leven er eens naast – want dan mag van Christus de rechtvaardigmaking worden ontvangen; maar het is de Réchter Die rechtvaardig verkláart. Het zal door zó een uit Gods eigen mond worden vernomen: “Verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale, Ik heb verzoening gevonden.” En weet u, als dat mag gebeuren, let u dan ook eens even op de Griffier, op de Heilige Geest; want Hij zal dat vonnis van die Rechter moeten verzegelen. Och en dan is zó een die een Schuldeiser had, vergaderd tot die lieve Heiland en Zaligmaker, om in Hem opgelost te worden, en om uit Hem bediend te worden met de kostelijkste rijkdommen.

3^e. Onder David gebogen.

En dan ten laatste, nog kortelijks: “alle man wiens ziel bitterlijk bedroefd was.” Och geliefden, er is wat bittere droefheid in het leven, nietwaar? Door ziekte, door een handicap, door gebrokenheid. O de zonde heeft wat meegebracht; als we dan om ons heen kijken en in de wereld zien, zoveel aardbevingen, oorlogen, rampen, noemt u het maar op. Er gebeurt wat als gevolg van de zonden; wat zijn er daardoor veel mensen bitterlijk bedroefd. Maar onze tekst gaat dieper hoor, dieper; want die mensen zijn “bitterlijk bedroefd” vanwege hun zonden en hun schuld: o de Heere moedwillig en vrijwillig de rug en de nek te hebben toegekeerd, de Heere van Zijn eer te hebben beroofd, tegen de Heere te hebben gezegd niet te willen dat Hij Koning over je leven is, de liefde Gods te hebben aangerand, en het recht Gods te hebben geschonden! Wat “bitterlijk bedroefd” zijn ze daarover, en wat wenen ze daarover; o het is een droefheid over de zonden, en het is een droefheid naar God. En dan zegt de psalmist het ergens zo duidelijk dat het oog doorknaagd is van zielsverdriet en dat de bedstede doornat wordt met tranen. O dan beseffen dezulken te moeten sterven en niet te kúnnen sterven. En zúlken, zulke waarachtig bedroefden, wier droefheid gewerkt is door de Heilige Geest, worden op Gods tijd gebracht bij die lieve Zaligmaker en Heiland, de Heere Jezus Christus. O, al moeten zij het dagelijks uitklagen dat er uit hen geen vrucht is in der eeuwigheid, ze mogen het beleven dat de Heere Jezus het zegt: “Uw vrucht is uit Mij gevonden.” En daar zien we dat volk; ze zijn “bitterlijk bedroefd”, en ze hebben een Schuldeiser; ja het zijn mensen die alleen maar van genade kunnen leven. En ze komen allemaal bij die meerdere David. En wat lezen we dan van hen? Dat ze *onder David gebogen* hebben, aldus ons derde aandachtspunt. Ze buigen onder David. En dat is geen vrucht van de akker van het eigen hart geliefden, want wij mensen, wij buigen nooit voor een ander; maar dat is het werk van de Heilige Geest. Dan buigen ze onder die meerdere David, dan erkennen ze Hem als hun Heiland, hun Borg, hun Koning, hun Beminde; om alles van Hem te verwachten, en om in gehoorzaamheid aan Hem door het leven te gaan. Och geliefden, dan is het zo duidelijk, dat het alleen als je onder David buigt, goed komt, want David, die meerdere David, Dát is de Held bij God besteld; en Hij zal overwinnen, en Hij heeft overwonnen om zondaren en goddelozen

om niet te geven wat zij nodig hebben om eeuwig God groot te maken. Maar bent ú dan al in waarheid tot die meerdere David vergaderd? En hebt u al werkelijk onder Hem leren buigen?

O **onbekeerden** onder ons, wat hebt ge al vele malen van David, van die meerdere David gehoord, en nochtans wat is Hij een vreemde, een onbekende voor u, want ge gaat uw eigen wegen in eigen kracht. Och ziet het toch, dat ge nog op die brede weg zijt, welke ten eeuwigen verderve leidt; en vraagt de Heere toch om u te sterk te worden, opdat ge gebracht zult worden tot die meerdere David.

En bekommerden onder ons, och wat zijt ge op de weg gebracht naar die meerdere David; wat hebt ge uw schuld thuisgekregen, en wat weent ge misschien dagelijks bittere en hete tranen vanwege uw goddeloosheden en verdorvenheden. Och bekommerden, maar wat hebt ge een blik mogen slaan op die lieve Heiland en Zaligmaker. Ach bedelt de Heere dan maar of Hij komt doortrekken, op die afgaande weg van Gods recht, om u in de armen te brengen van die lieve Zaligmaker en Heiland, die meerdere David.

En volk des Heeren, och ge moogt Hem kennen nietwaar, die Heiland, die Zaligmaker, die Verlosser, Die alles heeft volbracht om voor de grootste der zondaren in orde te maken, dat ze eeuwig zullen zingen van Gods goedertierenheên. Maar wat een strijd, wat een duisternis, wat een moeite is er vaak in uw leven. Och volk, ziet dan maar op Hem, vertrouwt dan maar op Hem, vraagt dan maar aan Hem: “Och Heere, och Heere, maak mij Uwe wegen door Uw woord en Geest bekend.” Dan zal Hij Zich betonen een kostelijke Koning te zijn Die uw leven leidt door nood en dood heen tot bij Hem, waar ge de overwinningskroon aan Zijn voeten moogt neerwerpen, en de drie-enige God eeuwig moogt verheerlijken.

Och schenke de Heere ons dan wat Zijn Naam verhoogt en verheerlijkt, nu en tot in eeuwigheid. Amen.

Zingen: Psalm 42 : 3

*O mijn ziel, wat buigt g' u neder?
Waartoe zijt g' in mij ontrust?
Voed het oud vertrouwen weder;
Zoek in 's Hoogsten lof uw lust;
Want Gods goedheid zal uw druk
Eens verwiss'len in geluk.
Hoop op God, sla 't oog naar boven;
Want ik zal Zijn naam nog loven.*

Preek gehouden : Oud Ger. Gem. in Ned. te Papendrecht, 11 september 2005.